

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI „OD DIGITALIZACJI ZAAWANSOWANEJ DO DOJRZAŁEJ”

Agata Safian, Biblioteka Pedagogiczna we Włocławku

XIII edycja konferencji z cyklu **Digitalizacja - "Od digitalizacji zaawansowanej do dojrzałej"** odbyła się 13 stycznia 2009 w Warszawie. Organizatorem spotkania było Centrum Promocji Informatyki. Koordynację merytoryczną programu i prowadzenie obrad sprawował **dr Henryk Hollender** z *Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarzkiego*, który wygłosił również wykład inauguracyjny **„Digitalizacja to właściwa odpowiedź, ale jakie było pytanie? O kulturze dokumentu elektronicznego”**. Na wstępie przypomniał zebranych różne znaczenia pojęcia digitalizacja funkcjonujące w różnych środowiskach. Omówił zalety i braki digitalizacji w Polsce. Wspomniał również o ochronie dziedzictwa kultury jako jednym z celów digitalizacji, o problemie metadanych, a także digitalizacji jako rekonstrukcji świata dokumentów.

W dalszej części uczestnicy wysłuchali wykładu **Adama Dudczaka** z *Zespołu Bibliotek Cyfrowych PCSS „Światowe tendencje rozwoju bibliotek cyfrowych”*. Prelegent podzielił swoje wystąpienie na dwie części. W pierwszej przedstawił trzy ciekawe artykuły prezentowane na zeszłorocznej konferencji JCDL 2008 w USA: *“From Writing band Analysis to the Repository: Taking the Scholars’ Perspective on Scholarly Archiving”* - Catherine C. Marshall (Microsoft Research); *“Towards Usage-based Impact Metrics: First Results from the MESUR Project”* - Johan Bollen, Herbert Van de Sompel, Marko A. Rodriguez (Los Alamos National Laboratory), *“Portable Digital Libraries on an iPod”* - David Bainbridge, Steve Jones, Sam McIntosh, Ian H. Witten (University of Waikato) Matt Jones (University of Swansea), dotyczące: wyników jakościowego badania praktyk związanych z tworzeniem dokumentów, współpracą, zarządzaniem informacją i długoterminowym przechowywaniem dokumentów przez naukowców z różnych dziedzin; pierwsze wyniki projektu MESUR, realizowanego przez Los Alamos National Laboratory w USA, który miał na celu wzbogacenie narzędzi używanych do oceny wykorzystywania artykułów naukowych, opis udanej próby przygotowania dystrybucji nowozelandzkiego oprogramowania do tworzenia bibliotek cyfrowych o nazwie Greenstone, tak by działało ono na iPodach. Natomiast w drugiej części referatu, omówił aktualne kierunki rozwoju bibliotek cyfrowych w ramach projektów finansowanych przez Unię Europejską.

Przed pierwszą przerwą **Krzysztof Komorowski** z *IBM Polska* przedstawił prezentację **„Czy warto digitalizować archiwa?”**. W skrócie przedstawił firmę IBM jedną z największych na świecie firm informatycznych, która od ponad 80 lat jest liderem w zakresie wspierania innowacyjności w biznesie. W swoim wystąpieniu odniósł się do projektów wysokiego ryzyka. Prelegent zastanawiał się także nad odpowiedzią na pytanie: czy rozwiązania informatyczne stosowane w digitalizacji archiwów są przydatne? W podsumowaniu referatu doszedł do wniosku, iż bez analizy PROI nie dysponujemy narzędziami decyzyjnymi umożliwiającymi wybór zakresu projektu archiwizacyjnego i określenie zasięgu zmian organizacyjnych koniecznych dla jego sukcesu.

Drugą sesję rozpoczął **dr Aleksander Radwański** z *Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, który poprowadził wykład **„Techniczne i organizacyjne aspekty archiwizacji dużych kolekcji cyfrowych”**. Przedstawił specyfikę digitalizacji i archiwizacji w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich, który od 2005 roku prowadzi systematyczną digitalizację zasobów Lwowskiej Biblioteki Narodowej im. W. Stefanyka, stanowiące część zbiorów Zakładu w jego przedwojennej lokalizacji. Wspomniał o stanie początkowym archiwum cyfrowego, o wprowadzonych dodatkowych zabezpieczeniach, a także o napotkanych problemach organizacyjnych i sprzętowych w trakcie realizacji projektu. Na zakończenie swojego wystąpienia przedstawił słuchaczom wnioski na przyszłość.

Prezentację **„Inteligentne składowanie i udostępnianie informacji cyfrowej”** zaprezentował **Ryszard Regucki** z *EMC Poland*. Wystąpienie rozpoczął omawiając aktualne trendy, wyzwania i kierunki dominujące w obszarze systemów informacyjnych, przeznaczonych do archiwizacji i składowania informacji cyfrowych. Następnie przedstawił rozwiązania firmy EMC przeznaczone do tworzenia cyfrowych bibliotek archiwalnych, umożliwiających długoterminowe składowanie informacji z gwarancją autentyczności przechowywanych treści. Omówił także przykładowy projekt cyfrowego archiwum treści realizowany w oparciu o technologie EMC.

Remigiusz Lis z *Biblioteki Śląskiej* przedstawił wykład „**Spoleczne funkcje biblioteki cyfrowej**”. Zaprezentował współczesne konteksty biblioteki cyfrowej i deficyty społeczeństwa informacyjnego. Przedstawił społeczne funkcje bibliotek cyfrowych. Wspomniął o bibliotece cyfrowej jako o systemie komunikacji cyfrowej. Omówił społeczną potrzebę partycypacji a tworzenie zasobu cyfrowego. Na zakończenie zarysował działalność Społecznej Pracowni Digitalizacji Śląskiej Biblioteki Cyfrowej.

Trzecią sesję zapoczątkował wykład **Krzysztofa Szela** z *Książnicy Cieszyńskiej* dotyczący „**Ochrony i konserwacji cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego**”. Przedstawił projekt dotyczący ochrony i konserwacji bogatej spuścizny piśmienniczej na Śląsku Cieszyńskim. Uczestnikami projektu są: Książnica Cieszyńska, Archiwum Państwowe w Katowicach Oddział w Cieszynie, Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Parafia Ewangelicko-Augsburska i Konwent Zakonu Bonifratrów w Cieszynie. Omówił cele i założenia realizacyjne projektu. Zaprezentował również realizowane w jego ramach działania odbywające się na wielu płaszczyznach, od prac budowlanych poczynając, poprzez zabezpieczenie zbiorów, ich opracowanie, ewidencję, digitalizację zagrożonych zniszczeniem zasobów i na konserwacji najcenniejszych książek kończąc.

Kolejny prelegent **Jarosław Gajda** z *Biblioteki Cyfrowej Politechniki Lubelskiej* przedstawił temat „**Zakładanie biblioteki cyfrowej: koncepcja, organizacja, metadane, zawartość**”. Omówił początki Biblioteki Cyfrowej Politechniki Lubelskiej w tym program pilotażowy Kolekcje Politechniki Lubelskiej w Bibliotece Cyfrowej Politechniki Warszawskiej. Wspomniął o metainformacji i jej przepływie pomiędzy źródłami informacji bibliograficznej jako pochodnej przyjętego sposobu katalogowania dokumentów. Przedstawił wybrane atrybuty schematu Dublin Core i ich stosowanie w bieżącej praktyce katalogowania dokumentów w polskich bibliotekach cyfrowych. Na zakończenie wykładowca zaprezentował specyfikę gromadzenia współczesnych zbiorów w bibliotekach cyfrowych.

Następnie **Katarzyna Ślaska** z *Biblioteki Narodowej* zaprezentowała wykład „**Europeana i polityczne zamierzenia Biblioteki Narodowej w zakresie digitalizacji**”. Przedstawiła zebrany europejską multimedialną bibliotekę cyfrową „*Europeana*”, obejmującą dokumenty cyfrowe z różnego rodzaju instytucji kultury, dającą możliwość jednoczesnego przeszukiwania zasobów europejskiego dziedzictwa kulturowego. Wspomniła o genezie i ewolucji projektu. Omówiła także jej funkcjonalność i problemy, na które napotkali twórcy Europeany. Prelegentka przedstawiła również udział Biblioteki Narodowej w projekcie Europeana i plany na przyszłość związane z uruchomienie pełnej wersji 1.0 w końcu 2010 roku.

Konferencję zamknęła dyskusja, której moderatorem był **dr Henryk Holender**, z *Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego*. Zarysował on kilka istotnych zagadnień, które pojawiły się w wystąpieniach prelegentów i pytaniach ze strony słuchaczy.